

Az elsodort babaház

ELSŐ NAP

Hallod

*a szél kancája vemhesen nyerít
füvet túr
hullámosra veri a rétet*

Lám ott a korhadó kereszt

*Sziszterészetet a temetői akác
ágaskodik a Hold
a hantok sörénye csupa olvadó ezüstszeg
lehajol föláll
mint tűzben a könyvlap*

*Látod ez az a temető
ahonnan elköltöztek a gyászoló élők
itthagyták őket
akik életre életet öleltek
mind ittmaradtak
s a többiek csontja
mint a ritka fémek
valahol máshol termelik
nyomelemét a világmindenségnek*

Őket

*itthagyták csecsemő-ökölnyi rögök alatt
záporok fűrészelik szeletté a hantokat
és aztán a tél fehérre simít mindent
és a tavasz
tavaszul szemedbe veri füstjét és fényét*

Ejjel

*kiszállnak járnak kísértnek beszélnek
s mint gyermek riadozik nagyanyám
„ott hagytuk őket s ily messze nem érnek
rövid az éjjel
tisztá szégyen
idegen kísértet rémít s nem a miénk”
nógatja kakasát
„szólj te
szólj már
pihenjenek ha csak egy napot is újrakelésig”
mondja s keze kékültszívű szivárog az éjjel
remeg mint nyári éjben csillagok
kakasát nógatja
„szólj te szólj te”
s piros tarajú hajnal rettentő tűz*

Megint gyötör az önvád

Aztán

**tegnap megírták hogy elkelt a templom
bontásanyag**

**a padokat a városi söröző túl is fizette
s aki akarja költöztetheti a temetőt**

**(Milly a szász kislány
szőke copf kék szalag
kék szem
futott előlem
cuppogott talpa
temetőárokban
föl le
föl le)**

**Úgy hallom mindenki hozhatja
kedve szerint ki melyik hantot akarja
nem lévén rajtuk nagybetűs írás
s mivel hogy mindenki rokon volt
mindegy ki honnan hoz s mennyit
s itt az újtelepi kocsmá zöldrácson kertjében
ez a néhány élő is szinte hajba kapott
„ott kell hagyni ahol születtek”
„lehet-e külföldre küldeni csontot”
„még hogy az Amerikás Benedek tortát kavart
a nagyapja hamvaiból...”**

**Sörfoltos asztalok mellett
nappali virrasztás
lehet-e kétszer temetni
s vajon szabad a kétszeres gyász
vagy ez a gyász most már örökre megmarad**

**Térül a nap
árnyéka nő hantoknak
ide látszik Eurázsia minden elhagyott temetője**

**(Milly játszott
ó a vásott
azt mondta cseréljünk bugyit
levettem gatyámat
elkapta s el is szaladt
Milly te drága
Milly te jó
egyetlen kicsi Milly
azt mondta nagymama
nem szabad játszani
temetőben bugyist)**

**„Sirt ásni barátnak akivel egyszerre
jajj egyszerre fagyott le orrom odakünn
s most újra kiásni emlékszem akácfa
tövén volt sírja s föléjük dió borult”
Csupa ünneplő ruhában
ásóval csákánnyal fölszáll huszonegy**

„ha kapnánk egy buldózert
épp csak a földmunka tartna egy hetet”
bérelt autó viszi a népet
már csak ennyi maradt
„huszonegy emberhez
komám ezt mondd meg
minek a négyszáz hant”

És
ott ahol ásít a templom pincéje
ott a korhadó kereszt
hallod
a szél kancája vemhesen nyerít
füvet tűr
hullámosra veri a rétet
s mintha szaladna
lobog sörénye
nyerít
nyerít

(Milly szaladt
ott álltam meztelenül
Irma néném sirján bazsarózsa
derékig ért a virág
ó drága Milly
meglátnak add vissza a gatyám
„menj te a szarba
gyere utánam”
mondta Milly
futott előlem
cuppogott talpa
temetőárokban
föl le föl le)

MÁSODIK NAP

Egy régi nyár
erdőhöz szoritja fejét
alszik a Nagyhegy
juhnyáj ganézik át a völgyi úton
nyoma látszik csupán
s hogy béget a por
kolonc kolomp furulya s mennyi ének
szőlőlugas a kocsmaudvar
citerázik nagyapám
bár tudnám azt a balladát
hogyan lovat lopnak s együtt szöknek
tündér leány s cigány legény
s az akasztófán lógnak lengnek
s egymás karjába hajtja őket
estelente ha kél a szél
citerázik az öreg
arca mint a veteményes
milliónyi szarkaláb

Kis lombikban egy délután
szeszfőzőn csöppeket hevít
villám-kékláng
szeme két kráter
suttogva mond valamit
„ládd-é fiam van tejpor és tojáspor
s csak énnékem jutott eszembe
hogyan szeszt porítsak... úgy bizony”

Ménes vágat majd gulya
porítják az anyaföldet
milliárdnyi kis csírája
izzadságban elmerül
s homlokomon fagyott hullám ül a ráncban
csikorog a fogam között

Öntöztem hogy kővé nőjön
folyt a híg sár mint az éj
mindent elfed és a dombról
utánam folyt s fojtogat
utolér az ágyban
utól szerelemben
asztalomhoz telepedve
azt nézi hogy mitől hízhat
mint az éj

Temető-domb
mögötte erdő integet
támasztják nyújtózó ciprusok
a kéken ráhulló eget

Csattog a csákány
két brigád
önkéntes-munka-délután
csak a zászló
az hiányzik
csalánzsákba gyűl a csontjuk
poshadt a víz
s nincs csorda kút
de most is csülkig sár az út

„emlékeztek öreg Lázár sírját ástuk”
„azt kérte hogy citeráját tegyék mellé”
Pacsirta száll
koppan a csákány
s a deszka alatt nagyapám
rozsdás húrú citeráján csontkeze
műanyag ing tartja össze bordáit
visit a hangszer
peng kiált
„hej Lázár bá a citerádat”
„szedd ki fiam a nagyapád”

HARMADIK NAP

„Három székelly kiment a
libalegelőre
ott látott egy repülőt
fenn a magas égen
hej komám micsoda
égitaliga :
hogy az isten csudájába
jutott fel oda”
Lina a bolond lány
mezítláb
talpa alatt csusszan
sikong a sár
csúszik a sár tetején
nem is jár
hajában galagonya szeme két kökény
haja elbitangolt deres-kanca-sörény
táncol veri átka a hideget
énekel s engem meleggel hiteget

Halott az ősz tócsáján hájog a jég
tükröz s e tükörbe fagyott az ég
Lina nem ember valami gomba lehet
napokra eltűnik nem tudni merre lehet

„jaj az a háború
milyen szép lány volt Lina”
„jött is a tisztjük s lelőtte ott nyomban
mind azokat”
„micsoda tiszt volt
a lóról le se szállt
beszélt is valamit de értette a halál
és írt is valamit még meg kell legyen
a kántor a templom ajtóra kellett tegye”

Ősz hosszú haj
derékig érő
gubancos is
és füsttől sárga
szép volt vajon
hiába kérdem
vigyorog rám a koponyája

A szérűskertben tiloltunk ketten
tiloltunk...
...pozdorja...
... szérűskertben
szavak
te jó ég hogy megfogytok
(csutakolom az anyanyelvet)
tiloltunk daloltunk
rágtuk a kendert
és fürödtünk a béka-tóban
„ott van bizony a katonácska

*másodiknak van eltemetve
pedig vannak egy jó párszázan"*

*Látták Linát a hősök sirján
feküdt a hanton s énekelt*

*Tiloltunk daloltunk
rágtuk a kendert
és gyűjtöttük a békalencsét
halászva próbáltunk szerencsét
zöld volt a víz
s zöld lánggra lobbant
a parti fűzfa
s zöld tűzben égve
a nádas sziszegve partot ért*

*„hej cudari lom-lom
liliom-lom-lom
hej cudari lom-lom
liliom-lom-lom”
énekelt mindig és táncolt hozzá
s a béka-tónál elmesélte
volt néki sok-sok katonája*

*(most csalánzsákban zörren csontja
Ő is városba költözik)*

NEGYEDIK NAP

*Hol volt hol nem volt
babaházam aranycseréppel volt befedve
a temetőből fogynak a csontok
füst nélkül kékül el az este
vacsora csillag
a csikókályha vihancos kóróláng-sörénye
hol van a ház
azól s a pajta sütőtök turbános sereg
az esti fényben szétpereg
„aszondják csak két helyet adnak”
„szeretném látni”
„egyremegy”
„Aztán majd ha újra kiássák
töprenghetnek mi lehetett
hogy ilyen össze-vissza vannak”
„még hogy az élőknek kell a sírhely”
„ezek is éltek”
zörren a zsák*

*Hol volt hol nem volt babaházban
volt kicsi konyha
volt kicsi láng*

*Egy éjjel vihar jött
kigyúlt a felhő*

a sánc kiöntött
vitte a szénát
hulló gyümölcsöt
s hanyatt vágódva
utolsót döndült a harang
folyóként hömpölygött a sánc

Hogy mindent pontosan meséljek
ott a diófától jobbra
volt a kút s a babaházam
hogyha dándessel ütöztem
csökte épp a tetejét
akármilyen kicsit ütöttem
s a pinka zengve szállt tovább

Ott volt a kút
arrébb az utca
s ott a friss szántás közepén
ott állt a lugas-udvarú kocsmá
nagyapám ült és citerázta
örökkön azt a balladát
dörmögött hozzá s szállt a gyöngy
borából fel
s gyült a göröngy

Két karcsú sírhely
egybe ástuk
ötvenheten még megvagyunk
huszonegy férfi feketében
megszólal a repedt harang
nő a halom s a tetejébe
kerül a közös kőkereszt
„NÉGYSZÁZAN NYUGSZANAK E SÍRBAN
IDE TEMETTÜNK EGY FALUT
AZ ÚJTELEPI TEMETŐBEN
ITT NYUGSZIK EGESZ KISKÖVEND”

EPILOGUS

Hallod
zizzen surran s kérébe köt
bogárzik és tilol majd egyez
két nyüstön át a híjba rak
hogy keszkenőd keressed

de nincs padlás és nincs szövőszék
s ki után fodrozná a szél
kendődet mellyel két szemem
e hosszú percre bekötötték